

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти
Кафедра фінансів і бухгалтерського обліку

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

освітньо-професійної програми

«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»

підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні

за спеціальністю

D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

галузі знань

D Бізнес, адміністрування та право

РЕКОМЕНДОВАНО

на засіданні кафедри фінансів і

бухгалтерського обліку

(протокол №10 від «15» квітня 2026р.)

ПОГОДЖЕНО

на засіданні Науково-методичної ради

Державного університету економіки і

технологій

(протокол №11 від «22» квітня.2026р.)

м. Кривий Ріг
2026

Наскрізна програма практики освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок / укладачі: О. СМІРНА, Н. ІЗМАЙЛОВА, М. САДОВЕНКО. – Кривий Ріг: ДУЕТ, 2026. 20 с.

Укладачі:	Ольга СМІРНА	доцент кафедри фінансів і бухгалтерського обліку, к.е.н.
	Наталія ІЗМАЙЛОВА	доцент кафедри фінансів і бухгалтерського обліку, к.е.н., доцент
	Марина САДОВЕНКО	доцент кафедри фінансів і бухгалтерського обліку, к.е.н., доцент
Відповідальна за випуск	Олена НІІЗВЕСТНА	завідувачка кафедри фінансів і бухгалтерського обліку, к.е.н., доцент

Наскрізна програма практики освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок. Розкрито мету, процес організації, цілі та завдання практики. Уміщено вимоги до звітів з практики, форми та методи контролю і систему оцінювання знань здобувачів.

ЗМІСТ

	стор.
Пояснювальна записка	4
1 Комплексна мета, результати та завдання наскрізної практики	5
2 Бази практики	9
3 Організація проведення практики	11
4 Зміст практики	14
5 Підведення підсумків практики	17
6 Політика академічної доброчесності при підготовці звіту з практики	19

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Практична підготовка здобувачів є органічною і невід'ємною складовою процесу підготовки бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, яка передбачена відповідним Державним стандартом вищої освіти і є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми підготовки здобувачів.

Навчально-методичним документом, що визначає проходження практичної підготовки здобувачами спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Бакалавр», є наскрізна програма практики. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практичної підготовки, системність, безперервність і послідовність здобуття практичних навичок здобувачами, опанування ними спеціальності з урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності, сприяє поглибленню теоретичних знань, умінь та навичок за спеціальністю, а також компетентностей, необхідних для розв'язання комплексних проблем у майбутній професійній діяльності.

Наскрізна програма практики розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок та згідно:

- Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014;
- Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993;
- Положення про проходження практики здобувачами вищої освіти у Державному університеті економіки і технологій (далі - Університет) (https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/267/pol_practica.pdf).

Навчальним планом освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Бакалавр» спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок передбачено наступні види практичної підготовки:

Компоненти освітньо-професійної програми	Форма підсумкового контролю	Семестр
Практика виробнича	залік	6
Практика зі спеціальності	залік	8

Основними організаційно-методичними документами, що регламентують діяльність здобувачів і керівників практики, є наскрізна програма практики та розроблені на її основі методичні рекомендації з проходження виробничої практики та практики зі спеціальності, підготовки і захисту звітів з виробничої практики та практики зі спеціальності для здобувачів вищої освіти на першому

(бакалаврському) рівні спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» очної (денної) та заочної форм здобуття вищої освіти.

1. КОМПЛЕКСНА МЕТА, РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЗАВДАННЯ НАСКРІЗНОЇ ПРАКТИКИ

Основною метою наскрізної практичної підготовки є узагальнення і вдосконалення здобутих здобувачами загальних і фахових компетентностей та програмних результатів навчання, набуття ними професійного досвіду та підготовка до самостійної трудової діяльності, формування у здобувачів на базі одержаних знань і професійних умінь навичок для прийняття самостійних рішень під час роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично оновлювати свої знання, здатності вирішувати нестандартні завдання і проблеми в галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та творчо застосовувати отримані знання в практичній діяльності.

Наскрізна програма практики забезпечує взаємозв'язок, закріплення і поглиблення теоретичних знань, одержаних здобувачами під час вивчення освітніх компонентів освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Бакалавр» та органічне їх поєднання з практичною підготовкою.

Результатом наскрізної практики має стати здатність здобувачів розв'язувати складні спеціалізовані завдання і прикладні проблеми, які характеризуються комплексністю та певною невизначеністю умов у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, формування у них професійних знань і навичок для прийняття самостійних рішень під час практичної роботи в сучасних умовах на підприємствах, в установах та в організаціях, виховання потреби щоденно поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в стратегічній діяльності.

З урахуванням вищенаведеного, мета наскрізної практики спрямована на вирішення наступних завдань:

- поглиблення і закріплення теоретичних знань здобувачів ВО з освітніх компонентів освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»;
- формування і розвиток у майбутніх фахівців вмінь і навичок, професійно значимих якостей особистості;
- підготовка здобувачів ВО до самостійної роботи на первинних посадах згідно обраної спеціальності;
- набуття досвіду організаційної роботи в колективі;
- набуття досвіду аналізу, інтерпретації отриманих результатів, формування конструктивних висновків, власного бачення фінансових проблем і можливостей щодо їх розв'язання, формування аналітичних та комунікативних

якостей;

– збір, систематизація і узагальнення матеріалу для використання при підготовці звітів з практики;

– оцінювання проблем становлення, тенденцій і закономірностей функціонування й розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку тощо.

Виконання здобувачами змісту наскрізної практики забезпечує набуття ними таких **програмних компетентностей**:

- загальних:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- спеціальних:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, фондові ринки, банківська система та страхування).

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати, досягнення яких забезпечує наскрізна практика:

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Реалізація мети кожної з практики узгоджується з положеннями Цілей сталого розвитку ООН (ЦСР), зокрема №4 «Якісна освіта», №8 «Гідна праця та економічне зростання», №9 «Індустріалізація, інновації та інфраструктура», №12 «Відповідальне споживання і виробництво» №13 «Боротьба зі зміною клімату», №16 «Мир, справедливість та сильні інститути» та №17 «Партнерство заради сталого розвитку».

Відповідність компетентностей, які набуваються в процесі проходження переддипломної практики, цілям та підцілям сталого розвитку ООН (Agenda 2030)

<i>Ціль сталого розвитку (ЦСР)</i>	<i>Релевантні підцілі СР</i>	<i>Відповідні компетентності (ЗК, СК)</i>
<i>4. Якісна освіта</i>	4.3 – забезпечення рівного доступу до якісної вищої освіти; 4.4 – розвиток професійних і практичних навичок для працевлаштування; 4.6 – підвищення рівня грамотності та чисельної обізнаності; 4.7 – формування знань і навичок для сталого розвитку; 4.a – створення безпечного, інклюзивного та ефективного освітнього середовища	ЗК2, ЗК5, СК5, СК7
<i>8. Гідна праця та економічне зростання</i>	8.2 – підвищення продуктивності праці через інновації; 8.3 – підтримка підприємництва та розвитку малого і середнього бізнесу; 8.4 – підвищення ефективності використання ресурсів; 8.5 – забезпечення гідної праці та повної зайнятості; 8.6 – сприяння зайнятості та професійному розвитку молоді	ЗК6, СК3, СК11
<i>9. Індустріалізація,</i>	9.1 – розвиток надійної та сталої інфраструктури; 9.4 – модернізація галузей з підвищенням ресурсоефективності;	ЗК6, СК1, СК3, СК9

<i>Ціль сталого розвитку (ЦСР)</i>	<i>Релевантні підцілі СР</i>	<i>Відповідні компетентності (ЗК, СК)</i>
<i>інновації та інфраструктура</i>	9.5 – посилення наукових досліджень та інноваційного потенціалу; 9.с – розширення доступу до фінансових та цифрових послуг	
<i>12. Відповідальне споживання і виробництво</i>	12.2 – раціональне та ефективне використання природних ресурсів; 12.4 – екологічно безпечне управління ресурсами та відходами; 12.6 – заохочення компаній до впровадження сталих практик і нефінансової звітності	ЗК5, ЗК9, СК9, СК11
<i>13. Боротьба зі зміною клімату</i>	13.2 – інтеграція кліматичних питань у політики та стратегії розвитку; 13.3 – підвищення рівня освіти, обізнаності та кадрового потенціалу у сфері зміни клімату	ЗК3, ЗК9, СК11
<i>16. Мир, справедливість та сильні інститути</i>	16.5 – зниження рівня корупції та зловживань; 16.6 – розвиток ефективних, підзвітних і прозорих інституцій; 16.10 – забезпечення доступу до інформації та захист основних свобод	ЗК5, ЗК9, СК1, СК9, СК11
<i>17. Партнерство заради сталого розвитку</i>	17.14 – підвищення узгодженості політик сталого розвитку; 17.16 – глобальне партнерство для обміну знаннями та досвідом; 17.17 – розвиток партнерства між державним, приватним і освітнім секторами	ЗК8, ЗК10, СК7, СК11

В результаті проходження наскрізної практики здобувачі ВО повинні

знати:

- побудову організаційної та управлінської структури баз проходження наскрізної практики;
- цілі, завдання, зміст і специфіку роботи фінансових підрозділів та роль фінансиста в організації чи в структурі баз проходження наскрізної практики, його обов'язки та функції;
- особливості та закономірності, що виникають у сфері фінансових відносин держави, територіальної громади, суб'єктів господарювання і населення, а також шляхи їх застосування у практичній діяльності;
- форми і методи організації фінансових відносин, здійснення розрахунків, оподаткування, кредитування, страхування та інвестування відповідно баз проходження наскрізної практики;
- порядок складання та затвердження основних фінансових документів баз проходження наскрізної практики;
- порядок адміністрування податків, макрофінансового планування та бюджетування, організації та проведення державного фінансового контролю відповідно баз проходження наскрізної практики;
- особливості складання кошторисів (фінансових планів) та фінансової звітності, що є характерними для підприємств і організацій комунальної форми

власності;

- особливості складання, розгляду, затвердження та виконання місцевих бюджетів, алгоритму подання відповідним місцевим фінансовим органам звітності про виконання місцевих бюджетів за встановленими формами;

вміти: узгодити з ПРН

- знати механізм функціонування фінансів баз проходження наскрізної практики;

- застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач;

- використовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти;

- вміти формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію;

- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан баз проходження наскрізної практики;

- володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

- визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

отримати навички:

- рішення фінансових, аналітичних і контрольних задач відповідно предметної області спеціальності;

- самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;

- практичної роботи у фінансових органах баз проходження наскрізної практики, в тому числі, в групі.

зібрати і узагальнити матеріали

- для формування звітів з виробничої практики та практики зі спеціальності.

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

Базами проведення практики можуть бути кафедра фінансів і бухгалтерського обліку Державного університету економіки і технологій; підприємства різних організаційно-правових форм та форм власності; банки і небанківські фінансові установи; установи, заклади та організації бюджетної сфери; фінансові підрозділи органів місцевого самоврядування (у т.ч. об'єднаних територіальних громад) та місцевих органів виконавчої влади; підрозділи Державної казначейської служби України та її територіальних управлінь; Державна податкова служба України та її структурні підрозділи; Державна аудиторська служба України та її міжрегіональні територіальні управління; Пенсійний фонд України та його територіальні управління; фінансові підрозділи

інших державних органів та їх територіальних управлінь.

Бази практики мають відповідати таким вимогам:

- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою здобувачів вищої освіти;
- можливість надання здобувачам вищої освіти на час практики робочих місць;
- надання здобувачам вищої освіти можливості зібрати матеріал для підготовки кваліфікаційної магістерської роботи;
- можливість подальшого працевлаштування випускників.

Бази проходження практики визначає кафедра фінансів і бухгалтерського обліку спільно з Центром менеджменту якості освіти Університету відповідно до визначених вимог.

При підготовці фахівців за цільовими договорами з інституційними одиницями бази практики передбачаються у цих договорах.

Для іноземних здобувачів вищої освіти бази практик визначаються у відповідному контракті щодо підготовки фахівців і можуть бути розташовані як на території країн-замовників, так і в межах України.

Вибір бази практики на тимчасово окупованій російською федерацією території України, території російської федерації та республіки беларусь забороняється.

З базами практики Університет завчасно укладає договори на її проведення за відповідною формою. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами та визначається на період конкретного виду практики.

Дозволяється проходження практики на базах практики, які пропонуються самими здобувачами. Для цього необхідно надати до Центру менеджменту якості освіти Університету документи, які підтверджують готовність бази практики прийняти здобувача на практику з обов'язковим повідомленням реквізитів установи та відомостей про керівника бази практики.

Практика може бути проведена безпосередньо на території бази практики, або (за узгодженням з базою практики) дистанційно (онлайн), якщо зміст практики дозволяє її дистанційне проведення.

Здобувачі направляються на практику у відповідності до наказу Ректора Університету, в якому зазначені термін проходження практики, бази практики та керівники практики від кафедри. Зміна бази практики можлива лише з поважних причин і лише до початку практики. Рішення про можливість зміни бази практики приймає завідувач кафедри фінансів і бухгалтерського обліку.

Самостійно змінювати базу та місце практики здобувач не має права. У разі відсутності здобувача на місці практики протягом терміну проходження практики без поважних причин вважається, що здобувач не виконав вимоги освітнього процесу.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Підготовка та проведення практики студентів передбачає проведення низки узгоджених у часі організаційних заходів.

Фахівець Центру менеджменту якості освіти не пізніше ніж за 2 місяця до початку практики укладає за визначеною формою договір з базами практик і передає замовлення на кожен базу практики.

Здобувачі, які самостійно обрали і погодили з випусковою кафедрою місце проходження практики в певній інституційній одиниці, з якими у Університету відсутні договори про співпрацю у практичній підготовці студентів, ініціюють і забезпечують у вказані строки надходження гарантійних листів від зазначених інституційних одиниць щодо їхньої згоди виступити базою практики.

Фахівець Центру менеджменту якості освіти не пізніше ніж за місяць до початку практики, на підставі службових записок завідувачів кафедр, погоджених з директором ННІ економіки і бізнес-освіти погоджує проекти наказів про проходження кожного окремого виду практики здобувачами вищої освіти, якими визначаються:

- місце і терміни проведення практики;
- склад здобувачів - практикантів;
- керівники практики від кафедри.

Наказ ректора Університету про проведення практики здобувачів видається після погоджень до початку відповідної практики.

Практика може бути проведена безпосередньо на території бази практики, або (за узгодженням з базою практики) дистанційно (онлайн), якщо зміст практики дозволяє її дистанційне проведення.

Дистанційна форма проведення практики під час обставин, які унеможливають відвідування Університету та баз практик, - особлива організація проведення практик в умовах віддаленості здобувачів вищої освіти, на базі інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій для здобувачів вищої освіти, незалежно від форми здобуття освіти, відповідно до особливостей, встановлених змістом практики.

Основними організаційно-методичними документами, що регламентують діяльність здобувачів і керівників практики, є робоча програма/силабус, наскрізна програма практики та розроблені на її основі методичні рекомендації з проходження виробничої практики та практики зі спеціальності, підготовки і захисту звіту з кожного окремого виду практики для здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» очної (денної) та заочної форм здобуття вищої освіти.

Відповідальність за організацію, проведення практики та контроль її результатів покладається на Гаранта освітньої програми.

Організаційними заходами проєктної групи та групи забезпечення освітніх компонентів «Виробнича практика» та «Практика зі спеціальності» із підготовки до проведення та проведення практики є:

- розробка робочої програми/силабусу та методичних рекомендацій з

проходження практики;

- визначення відповідності баз практики умовам практичної підготовки;
- визначення баз практики для відповідного навчального року, узгодження із ними кількості здобувачів ВО, які приймаються на практику;
- укладання договорів про проведення практики здобувачів ВО між Університетом та базами практики;
- розробка пропозицій до проекту наказу про розподіл здобувачів ВО за базами практики та закріплення керівників практики;
- підготовка направлень здобувачів ВО на бази практики;
- ознайомлення керівників баз практики зі змістом практики;
- інформування здобувачів ВО про систему звітності з проходження практики;
- обговорення підсумків та аналіз виконання змісту практики на засіданні кафедри;
- формують пропозиції щодо удосконалення організації практики.

На засіданнях кафедри фінансів і бухгалтерського обліку здійснюється:

- погодження пропозицій проєктної групи та групи забезпечення до проекту наказу про розподіл здобувачів ВО за базами практики та закріплення керівників практики;
- прийняття рішення щодо проведення організаційних заходів для здобувачів ВО з питань практики;
- обговорення підсумків практики та аналіз виконання змісту практики, пропозицій щодо удосконалення організації практики.

Керівник практики від Університету:

забезпечує проведення всіх організаційних заходів в Університеті перед вибуттям здобувачів ВО на практику: укладання договорів з базами практики; формування наказу Ректора Університету, в якому зазначені термін проходження практики, бази практики та керівники практики від кафедри; інструктаж про порядок проходження практики; надання і оформлення практикантам необхідних документів.

Керівник практики від кафедри:

- здійснює контроль за виконанням етапів практики;
- надає методичну допомогу здобувачам ВО під час виконання ними індивідуального плану щодо збору матеріалів для звіту та кваліфікаційної роботи;
- проводить обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу і його використання для звітів з практики;
- інформує здобувачів ВО про порядок надання звітів з практики
- приймає звіти здобувачів про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює результати практики здобувачів і виставляє залік до відомості;
- здає звіти здобувачів з практики для зберігання на кафедрі.

Керівник від бази практики:

- проводить інструктаж здобувачів з питань охорони праці та техніки безпеки;
- забезпечує кожного здобувача робочим місцем;

- ознайомлює їх з внутрішнім розпорядком роботи;
  - визначає місця практики (структурні підрозділи), забезпечує ефективність її проходження;
  - організовує проходження практики згідно з її змістом;
  - надає здобувачу: можливість користуватися нормативними, інструктивними матеріалами, звітними даними бази практики; допомогу в підборі необхідних фактичних матеріалів для виконання змісту практики та кваліфікаційної роботи;
  - організовує практику здобувача відповідно до змісту практики і календарного графіку та контролює проходження практики здобувачами;
  - створює необхідні умови для ознайомлення здобувачів вищої освіти з новою технікою, новітніми технологіями, сучасними методами організації праці, новітніми фінансовими продуктами;
  - перевіряє виконану роботу та дає оцінку роботи здобувача;
  - своєчасно інформує кафедру про порушення дисципліни здобувачем, який проходить практику;
  - перевіряє звіт з практики, його достовірність, якість і дає йому загальну оцінку;
  - дає загальну характеристику здобувачу та оцінює його роботу під час проходження практики у відгуку про проходження здобувачем практики.
- За порядком проходження практики *здобувачі вищої освіти мають:***
- до початку практики обрати базу проходження відповідного виду практики;
  - відповідно до терміну початку практики своєчасно прибути на базу практики;
  - пройти інструктаж з техніки безпеки;
  - у повному обсязі виконати всі завдання, які передбачені змістом практики, що формується керівником практики від кафедри;
  - право на консультативну допомогу з боку керівників практики як кафедри фінансів і бухгалтерського обліку, так і бази практики;
  - дотримуватись правил внутрішнього розпорядку бази практики;
  - вивчити правила охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та суворо їх дотримуватись;
  - право на здорові, безпечні та належні для високопродуктивної роботи умови праці;
  - з першого дня практики збирати фактичний матеріал, який необхідний для підготовки звіту з практики;
  - після закінчення практики оформити звіт з практики, надати його на перевірку керівнику практики від кафедри та захистити перед членами сформованої комісії із захисту звітів з практики.

4. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст проходження практики формується керівником практики від кафедри як індивідуальний план відповідно до інституційної особливості бази практики із попереднім визначенням переліку питань, які необхідно розглянути, та складу аналітичних розрахунків, які передбачається здійснити. Індивідуальний план проходження практики повинен враховувати потенційну можливість отримання здобувачем освіти необхідної інформації на обраній базі практики.

Програма проходження практики здобувачами на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» подано в таблицях 4.1 та 4.2.

Таблиця 4.1

Програма проходження виробничої практики

	Питання, що досліджуються та розкриваються у звіті
I.	ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ
	1. Загальна характеристика підприємства
	2. Формування та використання необоротних активів підприємства
	3. Організація оборотних активів на підприємстві
	4. Вивчення порядку організації та стану розрахунків підприємства
	5. Формування доходів, собівартості та прибутку підприємства
II.	ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ
	1. Загальна характеристика страхової компанії
	2. Оцінка конкурентного положення страхової компанії та співпраці з партнерами
	3. Аналіз страхової діяльності компанії
	4. Оцінка перестрахової політики компанії
	5. Аналіз доходів, витрат та прибутку страхової компанії
III.	ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ В БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ
	1. Загальна характеристика банківської установи
	2. Формування ресурсів банківської установи
	3. Організаційні основи здійснення банком кредитних операцій
	4. Розрахунково-касові, комісійні та посередницькі послуги банків
	5. Операції банківської установи з платіжними картками
	6. Аналіз діяльності банківської установи

Програма проходження практики зі спеціальності

	Питання, що досліджуються та розкриваються у звіті
I.	ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ
	1. Загальна характеристика підприємства
	2. Аналіз необоротних активів підприємства
	3. Аналіз оборотних активів підприємства
	4. Аналіз власного капіталу підприємства
	5. Аналіз позикового капіталу підприємства
	6. Аналіз фінансових результатів підприємства
	7. Аналіз фінансового стану підприємства
II.	ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ
	1. Загальна характеристика страхової компанії
	2. Аналіз активів страхової компанії
	3. Аналіз пасивів страхової компанії
	4. Аналіз платоспроможності страхової компанії
	5. Аналіз фінансової надійності страхової компанії
	6. Аналіз фінансових результатів страхової компанії
	7. Аналіз ліквідності і ефективності діяльності страхової компанії
III.	ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ЗА СПРЯМУВАННЯМ ПОДАТКИ ТА ОПОДАТКУВАННЯ
	1. Загальна характеристика підприємства.
	2. Теоретичні основи обкладання податком
	3. Порядок формування бази оподаткування та застосування ставок податку
	4. Порядок подання звітності та сплати податку до бюджету
	5. Аналіз фінансових результатів підприємства
	6. Вплив податку на результати діяльності підприємства
	7. Оцінка ефективності оподаткування
IV.	ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ В БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ
	1. Загальна характеристика банківської установи та її місця у банківській системі України
	2. Аналіз власного капіталу банківської установи
	3. Аналіз зобов'язань банківської установи
	4. Аналіз активів банківської установи
	5. Аналіз доходів, витрат та фінансових результатів банківської установи

На основі зібраного під час практики фактичного матеріалу, здобутих знань і обсягу виконаних робіт здобувач складає звіт з практики відповідно до сформованого індивідуального плану проходження практики. Звіт повинен узагальнювати здобутий здобувачем досвід практичної роботи та здатність самостійно виконувати завдання прикладного характеру і практичної спрямованості.

Звіт з практики здобувач складає у відповідній послідовності за наступними розділами. Звіт повинен містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Вступ повинен містити мету та завдання проходження практики, короткий опис об'єкта дослідження та значення очікуваних результатів практики.

Основна частина. У цій частині студентові необхідно висвітлити:

- характеристику бази практики, її ролі та місця як інституційної одиниці відповідного сектора економіки держави; описати галузеві особливості та умови макроекономічної ситуації її діяльності, для чого використати методи стратегічного аналізу;

- нормативно-правову базу функціонування бази практики;
- аналіз та оцінку основних фінансово-економічних показників діяльності об'єкта дослідження (бази практики) за 3-5 років, які дозволяють визначити тренди у фінансово-майновому стані (майно та джерела фінансування), грошових потоках та ефективності діяльності (виручка, витрати, фінансові результати) об'єкта дослідження (бази практики) і відображають галузеві особливості;

- аналіз основних показників ліквідності, фінансової стійкості, оборотності активів, рентабельності активів та капіталу об'єкта дослідження (бази практики) за 3-5 років;

При написанні основної частини звіту робляться посилання на додатки, заповнені відповідно до встановлених вимог форм первинних документів, форм звітності тощо.

Висновки повинні містити основні позитивні та негативні результати оцінки фінансової діяльності бази практики, які виявлені під час проходження практики, та рекомендації щодо підвищення ефективності функціонування бази практики за дослідженими здобувачем напрямками.

Список використаних джерел повинен містити ті джерела, на які спирався здобувач при виконанні індивідуального плану практики, зокрема, нормативно-правові документи, що регулюють питання забезпечення систем управління фінансами підприємств, установ і організацій, наукову літературу з предметної області спеціальності, яка безпосередньо пов'язана з темою кваліфікаційної роботи, практичні матеріали бази практики тощо. Список джерел

оформлюють відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Звіт з практики повинен мати чітку побудову, логічну послідовність та конкретність викладення матеріалу, переконливість аргументів, точність формулювання, обґрунтованість висновків та рекомендацій.

Обсяг звіту без додатків –35-40 сторінок друкованого тексту.

Викладення тексту й оформлення звіту з практики виконують за положеннями стандарту ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення» та відповідно до Вимог з оформлення письмових робіт у Державному університеті економіки і технологій (<https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/263/vimog.pdf>).

Робота оформлена не у відповідності до вказаних вимог повертається на доопрацювання.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти, незалежно від форми здобуття освіти, звітують про виконання змісту практики. Сформований звіт, що містить визначені у розділі структурні елементи, здобувач подає керівнику практики від кафедри.

За результатами перевірки звіту керівник приймає рішення про допуск здобувача до захисту або повертає звіт на доопрацювання. Після доопрацювання звіту з практики керівник практики заповнює оцінювальний лист (додається) та інформує про допуск здобувача до його захисту перед комісією із захисту звітів з практики.

До захисту допускають здобувачів, які повністю виконали зміст практики, отримали позитивну характеристику-відгук керівника від бази практики, оформили відповідно до вимог звіт з практики, який позитивно оцінений керівником практики від кафедри.

Здобувач вищої освіти захищає звіт з практики перед комісією, що призначається завідувачем кафедри фінансів і бухгалтерського обліку, згідно розкладу Університету.

Під час захисту здобувачу необхідно продемонструвати набуті знання і вміння та застосувати їх під час відповідей на запитання. У процесі захисту визначається ступінь самостійності виконання змісту практики, глибина дослідження та висвітлення конкретних наукових та практичних результатів, рівень оволодіння здобувачем практичними навичками самостійної роботи. Здобувач, який під час захисту отримав незадовільну оцінку або не виконав зміст практики, підлягає відрахуванню з Університету за невиконання індивідуального навчального плану.

Формування загальної оцінки звіту з практики враховує оцінку керівника практики від кафедри та результати захисту.

Формою контролю є залік.

Оцінювання результатів проходження практики здійснюється відповідно

до шкали оцінювання, визначеної в Положенні про порядок оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти Державного університету економіки і технологій (https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/270/pol_ocin.pdf) та фіксується у відомості успішності здобувачів.

ОЦІНЮВАЛЬНИЙ ЛИСТ НА ЗВІТ З ПРАКТИКИ
здобувача освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності
D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Критерії	Нормативне значення, балів
1. Оцінювання змістовних аспектів звіту з практики	
1.1. <i>Загальний рівень характеристики бази практики (глибина, всебічність і повнота характеристики бази практики, її ролі та місця як інституційної одиниці відповідного сектора економіки держави; повнота опису галузевих особливостей та умов макроекономічної ситуації її діяльності; використання методів стратегічного аналізу для оцінки стану бізнесу, потенціалу та напряму діяльності бази практики через призму внутрішніх та зовнішніх факторів)</i>	0-10
1.2. <i>Всебічність і повнота дослідження нормативно-правової бази функціонування бази практики (висвітлення регулювання діяльності бази практики як інституційної одиниці згідно законів України, постанов КМУ, наказів галузевих міністерств та відомств, інструкцій і положень регуляторів; повнота опису внутрішніх документів, що здійснюють безпосередній вплив на структуру і діяльність бази практики, умов ведення нею бізнесу)</i>	0-10
1.3. <i>Проведення аналізу та оцінки основних фінансово-економічних показників діяльності об'єкта дослідження (бази практики) (глибина, всебічність і повнота аналізу та оцінки основних фінансово-економічних показників діяльності бази практики за 3-5 років, які дозволяють визначити тренди у фінансово-майновому стані (майно та джерела фінансування), грошових потоках та ефективності діяльності (виручка, витрати, фінансові результати) об'єкта дослідження (бази практики) і відображають галузеві особливості; проведення аналізу основних показників ліквідності, фінансової стійкості, оборотності активів, рентабельності активів та капіталу об'єкта дослідження (бази практики) за 3-5 років; використання сучасних та оригінальних методів дослідження; глибина аналітично-діагностичного вивчення стану прояву проблем діяльності бази практики, відсутність помилок у розрахунках; обґрунтованість висновків щодо фактичного стану діяльності бази практики)</i>	0-25
1.4. <i>Наявність логічної послідовності й наукового стилю викладу матеріалу звіту з практики (володіння студентом літературною мовою і професійною термінологією, вміння логічно, аргументовано викладати результати досліджень і розробок, вдало використовувати графічний матеріал)</i>	0-10
2. Оцінювання організаційних аспектів підготовки звіту з практики	
2.1. <i>Дотримання графіка проходження практики та підготовки звіту з практики</i>	0-5
2.2. <i>Відповідність звіту вимогам щодо його оформлення</i>	0-5
2.3. <i>Професійна взаємодія та комунікації з керівником практики</i>	0-5
Усього за критеріями змістовності і оформлення	Max 70 балів
3. Результати захисту звіту з практики	
3.1. <i>Презентація роботи (якість викладення змісту звіту з практики в доповіді, стиль викладення, мовна грамотність, якість графічного матеріалу)</i>	0-10
3.2. <i>Відповіді на поставлені запитання, вміння вести наукову дискусію (вміння стисло, змістовно, переконливо, аргументовано відповідати на поставлені запитання, а також на зауваження членів комісії з захисту)</i>	0-20
Усього за критеріями захисту звіту з переддипломної практики	0-30 балів
Загальна кількість балів	Max 100 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ захисту звіту з практики

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	Відмінно	Здобувач пройшов практику згідно з програмою, оперує основними поняттями та вміє їх застосовувати на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, отримав науково-практичні результати та чітко їх сформулював; на високому рівні представив доповідь
80 – 89	Добре	Здобувач пройшов практику згідно з програмою, оперує основними поняттями, вміє сформулювати висновки та пропозиції, здобув компетенції, знання та вміння
70 - 79	Добре	Здобувач пройшов практику згідно з програмою, оперує більшістю основних понять та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, висновки та пропозиції формулює недостатньо чітко
66 - 69	Задовільно	Здобувач пройшов практику з окремими відхиленнями від програми, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння
60 - 65	Задовільно	Здобувач пройшов практику з окремими відхиленнями від програми, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, на низькому рівні формулює висновки та пропозиції відповідно до індивідуального завдання
21 – 59	Незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач пройшов практику з суттєвими відхиленнями від програми, оперує деякими основними поняттями, здобув окремі компетенції, знання та вміння, не може самостійно сформулювати висновки та пропозиції стосовно індивідуального завдання

6. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЗВІТУ З ПРАКТИКИ

Підготовка та захист звіту з практики здійснюються з дотриманням принципів академічної доброчесності, які є невід’ємною складовою забезпечення якості вищої освіти та формування професійної етики майбутнього фахівця. Академічна доброчесність передбачає чесність, самостійність, відповідальність і прозорість у процесі виконання індивідуальних завдань та представлення результатів практичної підготовки.

Здобувачі вищої освіти зобов’язані самостійно виконувати всі завдання, передбачені змістом практики, використовувати достовірні дані та коректно оформлювати результати власної роботи. У звіті з практики мають бути належним чином оформлені посилання на нормативно-правові акти, наукові

джерела, статистичні та аналітичні матеріали, що використовувалися під час проходження практики.

Порушеннями академічної доброчесності під час підготовки звіту з практики вважаються, зокрема:

- плагіат та самоплагіат;
- подання результатів чужої роботи як власних;
- фабрикація або фальсифікація даних;
- використання готових або типових звітів без належного опрацювання та адаптації до умов конкретної бази практики;
- інші форми недоброчесної поведінки, визначені чинним законодавством та внутрішніми нормативними актами Університету.

У разі виявлення порушень принципів академічної доброчесності звіт з практики повертається здобувачу на доопрацювання або не допускається до захисту.

Результати практики оцінюються відповідно до вимог Положення про академічну доброчесність у Державному університеті економіки і технологій https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/243/pol_AD.pdf